

Akademik Zdravko Lorković, prvi predstojnik Zavoda za veterinarsku biologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

M. Popović, K. Vlahović, J. Kusak, T. Gomerčić, Đ. Huber i D. Špoljarić*

Sažetak

Akademik Zdravko Lorković je bio svjetski poznat biolog, entomolog, genetičar, evolucionist i ekolog (1990.-1998.). Uz ima akademika Zdravka Lorkovića veže se činjenica da je kao profesor biologije na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu radio od 1941. do 1951. godine. Uvidom u arhivu Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, njegov izbor za prvog predstojnika Zavoda za biologiju dana 20. 05. 1942. smatra se ujedno i datumom

osnutka Zavoda za veterinarsku biologiju na Veterinarskom fakultetu Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. Ovaj kratki prikaz rada akademika Zdravka Lorkovića napisan je povodom 77. godišnjice osnutka Zavoda za veterinarsku biologiju na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te obilježavanja 20. godišnjice smrti akademika Zdravka Lorkovića.

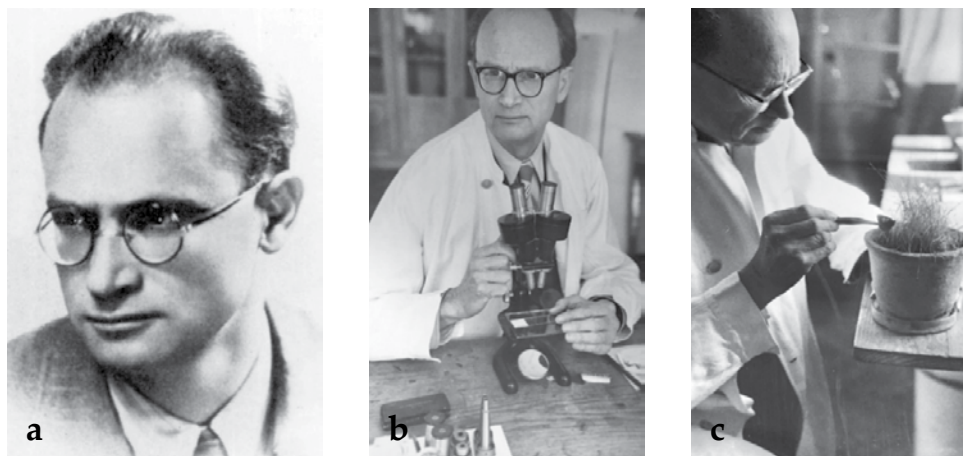
Ključne riječi: Zdravko Lorković, biolog, entomolog, Zavod za veterinarsku biologiju

Uvod

Akademik Zdravko Lorković je bio svjetski poznat biolog, entomolog, genetičar, evolucionist i ekolog (Slika 1). Proučavao je jezgru stanice i kromosome u njoj. Istraživanja je provodio na leptirima, osobito na bijelcima (*Pieridae*) Hrvatske i Europe. Najviše se bavio biološkom ulogom vrste (*species*) i njezina

postanka (specijacija). Proučavajući problem postanka i evolucije vrsta i iskustva u hibridizaciji, ustanovio je prijelazne oblike između zemljopisne rase i vrste te predložio (1957.) definiciju svojte *semispecies* kao prijelazne kategorije između *subspecies* (podvrste) i *species* (vrste). Poslije je označio tri

Dr. sc. Maja POPOVIĆ, dr. med. vet., redovita profesorica, dr. sc. Ksenija VLAHOVIĆ, dr. med. vet., redovita profesorica, Josip KUSAK, dr. med. vet., redoviti profesor, Tomislav GOMERČIĆ, dr. med. vet., izvanredni profesor, Đuro HUBER, dr. med. vet., professor emeritus, Daniel ŠPOLJARIĆ*, dr. med. vet., docent, (dopisni autor, e-mail: dspoljaric@vef.hr), Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

Slika 1. Akademik Zdravko Lorković (izvor: a: Rapić, 1969.; b,c: Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu).

stupnja u nastajanju vrsta: *subspecies* – bez reproduktivne izolacije, *semispecies* – nepotpuna reproduktivna izolacija, i *species* – potpuna reproduktivna izolacija (www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=37182). Rođen je 3. siječnja 1900. godine u Zagrebu gdje je i umro 11. studenog 1998. godine.

Osnovnu školu i realnu gimnaziju pohađao je u Zagrebu. 1919. godine u Zagrebu je započeo studij na Tehničkom fakultetu, ali 1920. godine prelazi na Filozofski fakultet na kojemu upisuje

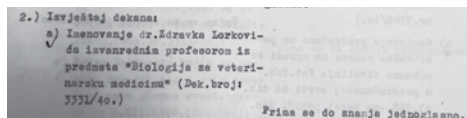

prirodoslovne predmete i geografiju. Godine 1924. akademik Zdravko Lorković diplomirao je na Studiju prirodoslovnih predmeta i zemljopisa na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pod mentorstvom prof. dr. sc. Jovana Hadžića doktorirao je 1928. godine u Ljubljani (Tvrković i sur., 1999.). Akademik Zdravko Lorković bio je djelatnik Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u periodu od 1941. do 1951. godine. Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu radio je od 1951. godine do umirovljenja 1970. godine. Temeljem svog sveobuhvatnog istraživačkog rada, što uključuje i brojne rezultate dobivene tijekom rada na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, postao je 1959. godine dopisni, a 1965. redoviti član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (danas HAZU) (www.info.hazu.hr/hr/clanovi_akademije/osobne_stranice/zlorkovic). Akademik Lorković objavio je 91 znanstveni i 24 stručna članka, 36 prikaza knjiga i recenzija od kojih se pojedina tiskana izdanja i danas čuvaju u knjižnici Zavoda za veterinarsku biologiju, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

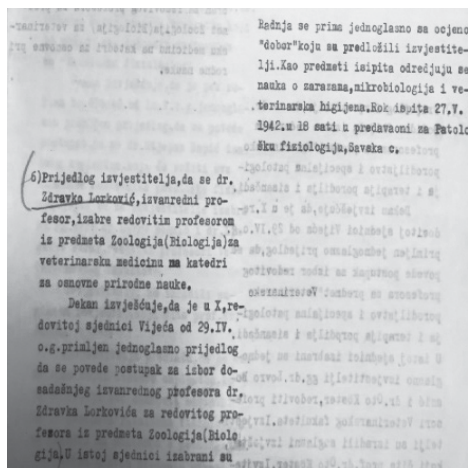
prirodoslovne predmete i geografiju. Godine 1924. akademik Zdravko Lorković diplomirao je na Studiju prirodoslovnih predmeta i zemljopisa na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pod mentorstvom prof. dr. sc. Jovana Hadžića doktorirao je 1928. godine u Ljubljani (Tvrković i sur., 1999.). Akademik Zdravko Lorković bio je djelatnik Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u periodu od 1941. do 1951. godine. Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu radio je od 1951. godine do umirovljenja 1970. godine. Temeljem svog sveobuhvatnog istraživačkog rada, što uključuje i brojne rezultate dobivene tijekom rada na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, postao je 1959. godine dopisni, a 1965. redoviti član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (danas HAZU) (www.info.hazu.hr/hr/clanovi_akademije/osobne_stranice/zlorkovic). Akademik Lorković objavio je 91 znanstveni i 24 stručna članka, 36 prikaza knjiga i recenzija od kojih se pojedina tiskana izdanja i danas čuvaju u knjižnici Zavoda za veterinarsku biologiju, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Slika 2).

Dani akademika Zdravka Lorkovića na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Uz ima akademika Zdravka Lorkovića veže se činjenica da je kao profesor biologije na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu radio od 1941. do 1951. godine. Uvidom u arhivu Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zdravko Lorković je 13. XII. 1940. na VI. redovitoj sjednici vijeća Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održane 13. XII. 1940. godine u 16³⁰ sati u sjedničkoj dvorani u Heinzelovoj ulici u Zagrebu, imenovan izvanrednim profesorom iz predmeta Biologija za veterinarsku medicinu (dek. br. 3331/40.) (Slika 3.).

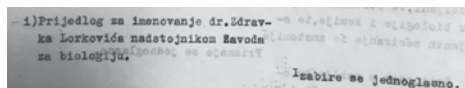
Slika 3. Izvadak iz zapisnika VI. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održane 13. XII. 1940. godine (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

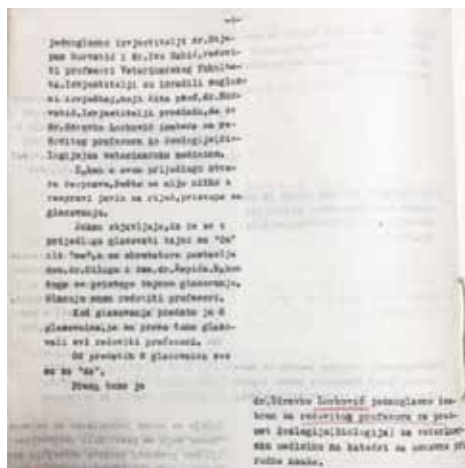
Slika 5. Izvadak iz zapisnika XI. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane 20. svibnja 1942. godine (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

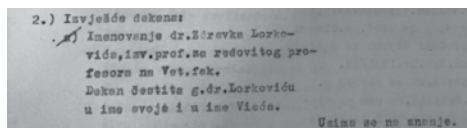
Njegov izbor za prvog predstojnika Zavoda za biologiju dana 20. 05. 1942. na XI. redovitoj sjednici vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održanoj u 16³⁰ sati u dvorani za sjednice, Heinzelova ul., ujedno se smatra i datumom osnutka Zavoda za veterinarsku biologiju na Veterinarskom fakultetu Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu (Slika 4). Naime, do danas o osnivanju Zavoda za biologiju nije pronađen akt o osnivanju niti u arhivi Zavoda niti u arhivi Fakulteta (Rapić, 1969.).

Na XI. redovitoj sjednici vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane 20. svibnja 1942. godine u 16³⁰ sati u dvorani za sjednice, Heinzelova ul. pokrenut je postupak izbora Zdravka Lorkovića u redovitog profesora iz predmeta Zoologija (Biologija) za veterinarsku medicinu (Slika 5.).

Slika 4. Izvadak iz zapisnika XI. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane 20. svibnja 1942. godine (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

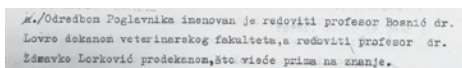
Slika 6. Izvadak iz zapisnika I. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane 18. rujna 1942. (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Slika 7. Izvadak iz zapisnika VI. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog Sveučilišta u Zagrebu, održane 24. veljače 1943. (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Slika 8. Diploma iz 1943. godine koju je potpisao akademik Zdravko Lorković kao dekan Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu za vrijeme svog radnog vijeka na Veterinarskom fakultetu (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

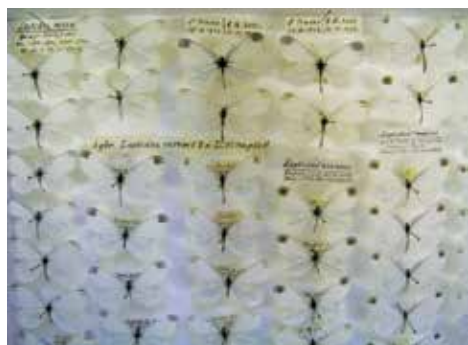
Slika 9. Izvadak iz zapisnika XI. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane u petak 22. rujna 1944. godine (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Akademik Lorković redovitim profesorom Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu imenovan je 18. 09. 1942. godine na redovitoj sjednici vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane 18. rujna 1942. godine u 16³⁰ sati u dvorani za sjednice, Heinzelova ul. (Slika 6).

Akademik Zdravko Lorković, imenovanjem za dekana Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu 28. 01. 1943. na VI. redovitoj sjednici vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održanoj 24. veljače 1943. godine u vijećnici Fakulteta u Heinzelovoj ul. b.b., a koja se održala u 4½ sati, nije prestao obnašati dužnost predstojnika Zavoda za biologiju (Slika 7-8).

Na XI. redovitoj sjednici vijeća Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, održane u petak 22. rujna 1944. godine u 16³⁰ sati u predavaonici Kemijskog zavoda, akademik Zdravko Lorković tada redoviti profesor razriješen je dužnosti dekana te je imenovan prodekanom Veterinarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu u mandatu do 1945. godine (Slika 9.).

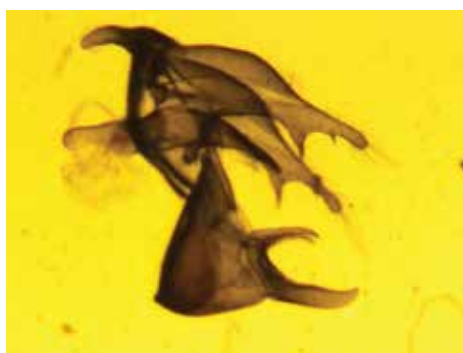
Za svoga radnog vijeka na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, akademik Zdravko Lorković, uz nastavne obveze, bio je vrlo aktivan znanstvenik. Njegova su tada istraživanja bila vezana uz područje sistematike, genetike i citogenetike nekih *Lepidoptera* (Lorković, 1941., 1942., 1943., 1947., 1949., 1950., Rapić, 1969.). O njegovom vrlo bogatom znanstvenom opusu iz razdoblja od 1941. do 1951. godine svjedoči bogata

Slika 10. Zbirke leptira koju je akademik Z. Lorković izradio za vrijeme svog radnog vijeka na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (izvor: Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu)

br.	Spol	Ime vrste	Godina	Mjesto	Opis	Opis	Opis	Opis	Opis	Opis
1291	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1292	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1293	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1294	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1295	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1296	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1297	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1298	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1299	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1300	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1301	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1302	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1303	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1304	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1305	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1306	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1307	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1308	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1309	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1310	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1311	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1312	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1313	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1314	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1315	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1316	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1317	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1318	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1319	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1320	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1321	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1322	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1323	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1324	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1325	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1326	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1327	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1328	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1329	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1330	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1331	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1332	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1333	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1334	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1335	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1336	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1337	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1338	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1339	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1340	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1341	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1342	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1343	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1344	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1345	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1346	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1347	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1348	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1349	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1350	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1351	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1352	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1353	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1354	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1355	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1356	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1357	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1358	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1359	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1360	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1361	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1362	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1363	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1364	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1365	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1366	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1367	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1368	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1369	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1370	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1371	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1372	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1373	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1374	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1375	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1376	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1377	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1378	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1379	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1380	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1381	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1382	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1383	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1384	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1385	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1386	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1387	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1388	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1389	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1390	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1391	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1392	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1393	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1394	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1395	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1396	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1397	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1398	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1399	♂	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						
1400	♀	<i>Vanessa atalanta</i>	1942	Zagreb						

Slika 11. Evidencija istraživanja o leptirima iz 1942. godine koju je akademik Z. Lorković izradio za vrijeme svog radnog vijeka na Veterinarskom fakultetu Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu (izvor: Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu).

Slika 12. Histološki preparati spolnih organa leptira iz 1948. godine koje je akademik Zdravko Lorković izradio za vrijeme svog radnog vijeka na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (izvor: Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu).

zbirka leptira i zbirka histoloških preparata spolnih organa leptira koje se nalaze u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju u Zagrebu (Slika 10-11).

Na temelju svojih tadašnjih istraživanja akademik Lorković opovrgnuo je uvjerenja da razlike u građi kopolacijskih organa leptira u različitim vrsta ograničavaju oplodnju (Slika 12).

Razvio je metode umjetnog parenja leptira, isključivši tako spolne izolacijske mehanizme, koji inače sprječavaju miješanje nasljednih svojstava različitih vrsta. Zaključio je da rasplodna izolacija

počiva u prvom redu na etološko-fiziološkim čimbenicima (Lorković, 1941., 1942., 1943., 1947., 1949., 1950.).

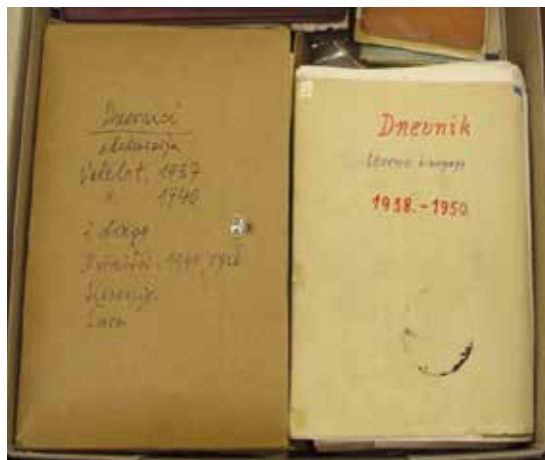
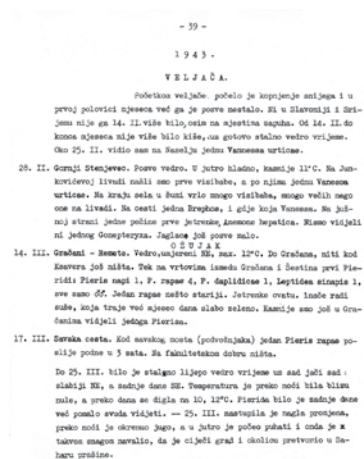
Tijekom svojih istraživanja akademik Zdravko Lorković otkrio je 5 novih vrsta leptira, i opisao je 16 novih podvrsta i 7 sezonskih modifikacija. Čak četiri živuće svoje leptira i jedna fosilna vrsta te jedna vrsta i jedan rod kornjaša nazvani su njegovim imenom (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=37182>; Tvrtković i sur., 1999.). O svojim istraživanjima koje je provodio na leptirima vrlo je detaljno pisao u svojim dnevnicima (Slika 13).

Obzirom da je akademik Zdravko Lorković 1951. godine izabran za redovitog profesora na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te je postao predstojnik Zavoda za biologiju na istom Fakultetu, odlukom Fakultetskog vijeća Veterinarskog

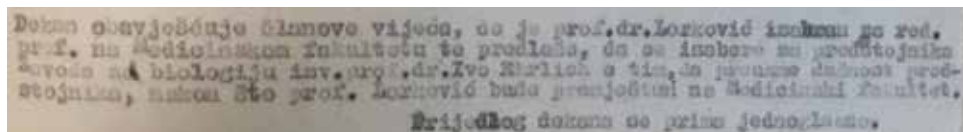
fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na IX. redovitoj sjednici održanoj 25. VI. 1951. razriješen je dužnosti predstojnika Zavoda za biologiju na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (Slika 14).

Zaključak

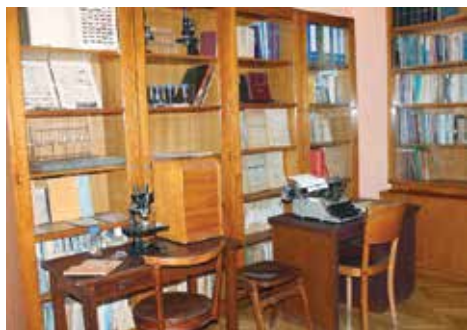
Prof. dr. sc. Ivo Ehrlich, predstojnik Zavoda za biologiju (1951.- 1962.; 1966.- 1981.) 1969. godine napisao je „God. 1951. Zavod za biologiju pretrpio je veliki gubitak.“ te nastavno „Moramo sa zadovoljstvom konstatirati da su odnosi između članova Zavoda za biologiju Veterinarskog fakulteta i prof. Lorkovića i poslije njegova odlaska ostali nepomućeni, i da se održavala suradnja kad god su to tražili zajednički interesi.“ (Rapić, 1969.). Sadašnji djelatnici Zavoda za veterinarsku biologiju Veterinarskog

Slika 13. Dijelovi dnevnika akademika Z. Lorkovića o istraživanja leptira koje je napisao za vrijeme svog radnog vijeka na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (izvor: Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu).

Slika 14. Izvadak iz zapisnika XI. redovite sjednice vijeća Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održane u 25. lipnja 1951. godine (izvor: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Slika 15. Spomen prostor na prof. dr. sc. Zdravka Lorkovića na Zavodu za veterinarsku biologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (a) kojeg su osmislili sadašnji djelatnici Zavoda za veterinarsku biologiju (b): prvi red s lijeva na desno - *professor emeritus* Đuro Huber, prof. dr. sc. Ksenija Vlahović; drugi red s lijeva na desno - izv. prof. dr. sc. Tomislav Gomerčić, doc. dr. sc. Daniel Špoljarić, prof. dr. sc. Maja Popović, prof. dr. sc. Josip Kusak).

fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (prof. dr. sc. Maja Popović, prof. dr. sc. Ksenija Vlahović, prof. dr. sc. Josip Kusak, izv. prof. dr. sc. Tomislav Gomerčić, doc. dr. sc. Daniel Špoljarić, *profesor emeritus* Đuro Huber i Sanja Arsenić) povodom 77. godišnjice osnutka Zavoda te obilježavanja 20. godišnjice smrti akademika Lorkovića, u prostorijama knjižnice Zavoda za veterinarsku biologiju osmislili su spomen prostor na životno djelo osnivača Zavoda (Slika 15 i Slika 16.). Predmet Biologija bio je sastavni dio prvog curriculuma Veterinarskog fakulteta. Prema monografiji 50. godine Veterinarskog fakulteta prvo predavanje iz Biologije održano je 13. studenog 1919. godine i održao ga je prof. dr. sc. B. Zarnik, s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Rapić, 1969.). Djelatnici Zavoda prikazali su osvrt o radu akademika Zdravka Lorkovića na Veterinarskom fakultetu od 1941. do 1951. godine i tijekom održavanja manifestacije Dan otvorenih vrata Fakulteta dana 20. 04. 2018. i to u okviru 16. festivala znanosti.

Zahvala

Zahvaljujemo se upravi Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i

Hrvatskom prirodoslovnom muzeju u Zagrebu koji su nam tijekom izrade ovog prikaza o životnom djelu akademika Zdravka Lorkovića (3. I. 1900. – 11. XI. 1998.) omogućili uvid, prikupljanje te korištenje arhivske i muzejske građe o radu akademika Lorkovića. Posebno se na velikoj pomoći zahvaljujemo dr. sc. Martini Šašić, muzejska savjetnica (Zoološki odjel, Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) i prof. dr. sc. Petru Džaji (Zavod za sudsko i upravno veterinarstvo, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

Slika 16. Svečano obilježavanje 77. godine osnutka i rada Zavoda za veterinarsku biologiju i 100 godišnica izvođenja nastave iz Biologije na Veterinarskom fakultetu (S lijeva na desno): Ana Kolarić, dr. med. vet., Sanja Arsenić, Ira Topličanec, dr. med. vet., prof. dr. sc. Ksenija Vlahović, prof. dr. sc. Maja Popović, doc. dr. sc. Daniel Špoljarić, Juraj Huber, izv. prof. dr. sc. Tomislav Gomerčić).

Literatura

1. LORKOVIĆ, Z. (1941): Die Chromosomenzahlen in der Spermatogenese der Tagfalter. *Chromosoma* 2, 155-191.
2. LORKOVIĆ, Z. (1942): Studien über den Speziesbegriff: II. Artberechtigung von *Everes argiades* Pall., *E. alcetas* Hffgg. und *E. decolorata* Stgr. *Mitt. Münchn. Ent. Ges.* 32, 599-624.
3. LORKOVIĆ, Z. (1943): Modifikationen und Rassen von *Everes argiades* Pall. und ihre Beziehungen zu den klimatischen Faktoren ihrer Verbreitungsgebiete. *Mitt. Münch. Ent. Ges.* 33, 431-478.
4. LORKOVIĆ, Z. (1947): Modes artificiels d'accouplement des papillons. *Period. biol.* 1, 86-98.
5. LORKOVIĆ, Z. (1949): Chromosomenzahlen-Vervielfachung bei Schmetterlingen und ein neuer Fall fünffacher Zahl. *Rev. Suisse Zool.* 56, 243-249.
6. LORKOVIĆ, Z. (1950): Neue ostasiatische Arten und Rassen der Gattung *Leptidea* nebst Nomenklaturberichtigungen. *Period. biol.* 2/3, 57-76.
7. RAPIĆ, S. (1969): 50 godina Veterinarskog fakulteta 1919.-1969. Zagreb: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
8. TVRTKOVIĆ, N., M. KUČINIČ and M. ŠAŠIĆ (1999): Zdravko Lorković (1900-1998) short biography and scientific work. *Natura Croatica* 8, 79-86.

Korištene mrežne stranice:

http://info.hazu.hr/hr/clanovi_akademije/osobne_stranice/zlorkovic

<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=37182>

Academician Zdravko Lorković, the first head of the Department of Veterinary Biology, Faculty of Veterinary Medicine, University of Zagreb

Maja POPOVIĆ, DVM, PhD, Full Professor, Ksenija VLAHOVIĆ, DVM, PhD, Full Professor, Josip KUSAK, DVM, PhD, Full Professor, Tomislav GOMERČIĆ, DVM, PhD, Associate Professor, Đuro HUBER, DVM, PhD, *professor emeritus*, Daniel ŠPOLJARIĆ, DVM, PhD, Assistant Professor, Faculty of Veterinary medicine University of Zagreb, Croatia

Academician Zdravko Lorković was a world-wide known biologist, entomologist, geneticist, evolutionist and ecologist (1900-1998). He was the first professor of biology at the Faculty of Veterinary Medicine, University of Zagreb, where he worked from 1941 to 1951. The faculty archives show that he was elected as the first chair of the Biology Department on 20 May 1942, and this date is considered the date of establishment of

the Department. This short overview of the work of Academician Zdravko Lorković has been prepared regarding to commemorate the 77th anniversary of the establishment of the Department for Veterinary Biology, Faculty of Veterinary Medicine, University of Zagreb, and the 20th anniversary of his death.

Key words: *Zdravko Lorković; biologist; entomologist; Department of Veterinary Biology*